

L'illa dels Bous

La delegació d'Agricultura de la Generalitat ha manifestat que negociarà amb les diferents administracions i entitats per trobar una solució a la polèmica generada arran de la denúncia d'abandonament d'un ramat de bous a una de les illes fluvials de l'Ebre. Mentre, els animals sobreviuen alimentats per voluntaris de les entitats animalistes, tot i que les penyes taurines asseguren que també hi han portat menjar sovint.

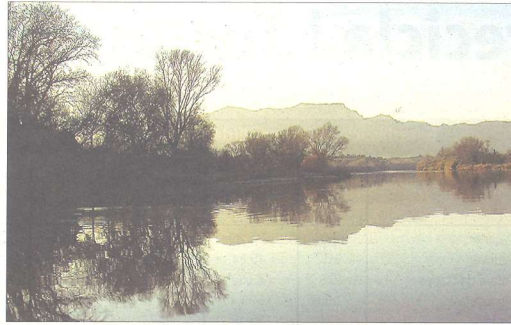
Josep Bayerri Raga

La mal anomenada illa dels Bous és una de les illes fluvials que hi ha al tram final del riu Ebre. Algunes són de propietat privada i estan dedicades a conreus agrícoles; en el cas concret de l'illa de Gràcia, de 130 hectàrees. Un cas diferent és el de l'illa de Buda, amb la seua prolongació a l'illa de Sant Antoni, a la desembocadura del riu, que formen part del Parc Natural del Delta i, per tant, estan sotmeses al control i la regulació de la Generalitat. N'hi ha altres de més petites que es van esglaonant al llarg del riu i amb usos i titularitat diversa. Algunes estan protegides pel PEIN (Pla d'Espais d'Interès Natural) aprovat el 1992, que afecta 55,29 hectàrees del tram del Baix Ebre, la més gran de les quals és l'illa d'Audí, davant de Bitem. Més petites són l'illa de Benifallet, l'illa dels Masos i l'illa

Plana (a Xerta), l'illa d'Audí petita, la de Jesús o de la Xiquina, a Tortosa, i l'illa de Vinallop, d'unes 20 hectàrees de superfície, que és el nom adequat de la coneguda com illa dels Bous, encara que fa cent anys es va anomenar també illa d'Albèrni.

L'illa d'Albèrni formava part d'una extensió més àmplia: la finca d'Albèrni, propietat de la família d'aquest nom. Un dels seus membres més significatius, Pedro Albèrni Teixidor (Tortosa, 1747-Monterrey, Califòrnia, 1802), fou un oficial militar que participà en activitats a la costa oest d'Amèrica del nord i va arribar fins a la Colúmbia Britànica (avui Canadà). La població de Port Albèrni, a l'illa de Vancouver, porta el seu nom en reconeixement per haver sigut el primer que va explorar la zona l'any 1791.

Cap a la segona meitat del segle XIX, el braç de riu de l'esquerra es va anar cegant com a conseqüència

L'illa dels Bous, amb el nom de Vinallop o illa d'Albèrni, forma part de la història navegable del riu Ebre.

dels moviments fluvials i dels milers de tones de terra que s'anaven abocant al riu en aquell indret arran dels eixamples de Tortosa. Simultàniament, s'anava creant una nova illa a l'altra riba de riu, limitada pel barranc de Sant Antoni. En un principi se la va anomenar illa d'Albèrni per la coincidència amb la immediata de la riba esquerra, per bé que al nomenclàtor dels anys 30 del segle XX ja era coneguda com illa de Vinallop.

L'illa d'Albèrni era, a meitats del se-

gle XIX, el límit de la navegació marítima i fluvial amb garanties. Els vapors que feien el trajecte entre Tortosa i Barcelona, pel riu i vorejant la costa, amb aturades a Amposta, Tarragona, Vilanova i Sitges, difícilment tenien problemes a la barra deltaica per la perícia i coneixement dels pilots, però sovint, a l'estiu, no podien superar la de l'illa d'Albèrni pel poc calatge del fons fluvial, ja que fins i tot es podia creuar el riu a peu. Aleshores calia transbordar el passatge a

barques de rem, mulettes, per fer els darrers tres o quatre quilòmetres fins a Tortosa.

Fa poc més de quaranta anys, un dels ramaders de la zona va traslladar a l'illa de Vinallop -la titularitat de la qual era discutida- un ramat de bous per passar-hi els mesos de calor. L'illa tenia pastura suficient i l'operació no era més que una de tantes de transhumància ramadera. Recordo en la meua infància com els ramats creuaven pel centre de Tortosa una nit de juny per passar del Port al Delta i a l'inrevés a l'octubre. Portar-los a l'illa de Vinallop era quelcom habitual, però en un moment determinat, els bous es van quedar a l'illa i allí estan des d'aleshores, pasturant, criant i morint. Ara, amb la sequera, els animals estan en una situació crítica. Se n'ha de trobar una solució; potser deixar-los a l'illa amb garanties d'alimentació o fomentar la crescuda de la pastura no seria una mala solució. No seria el primer cas de bous o cavalls alliberats a la natura. És clar que si fan l'assut que pretenen les hidroelèctriques a l'alçada de Campredó i el nivell estancat del riu puja 4 metres potser no caldrà parlar més de l'illa. ■